

GENTOFTE KOMMUNE
BØRN OG MILJØ SKOVVEJ

VÆRDIER, HANDLEPLAN OG
EVALUERING

HANDLEPLAN FRA 01-07-2017 - 01-07-2018
EVALUERING FRA

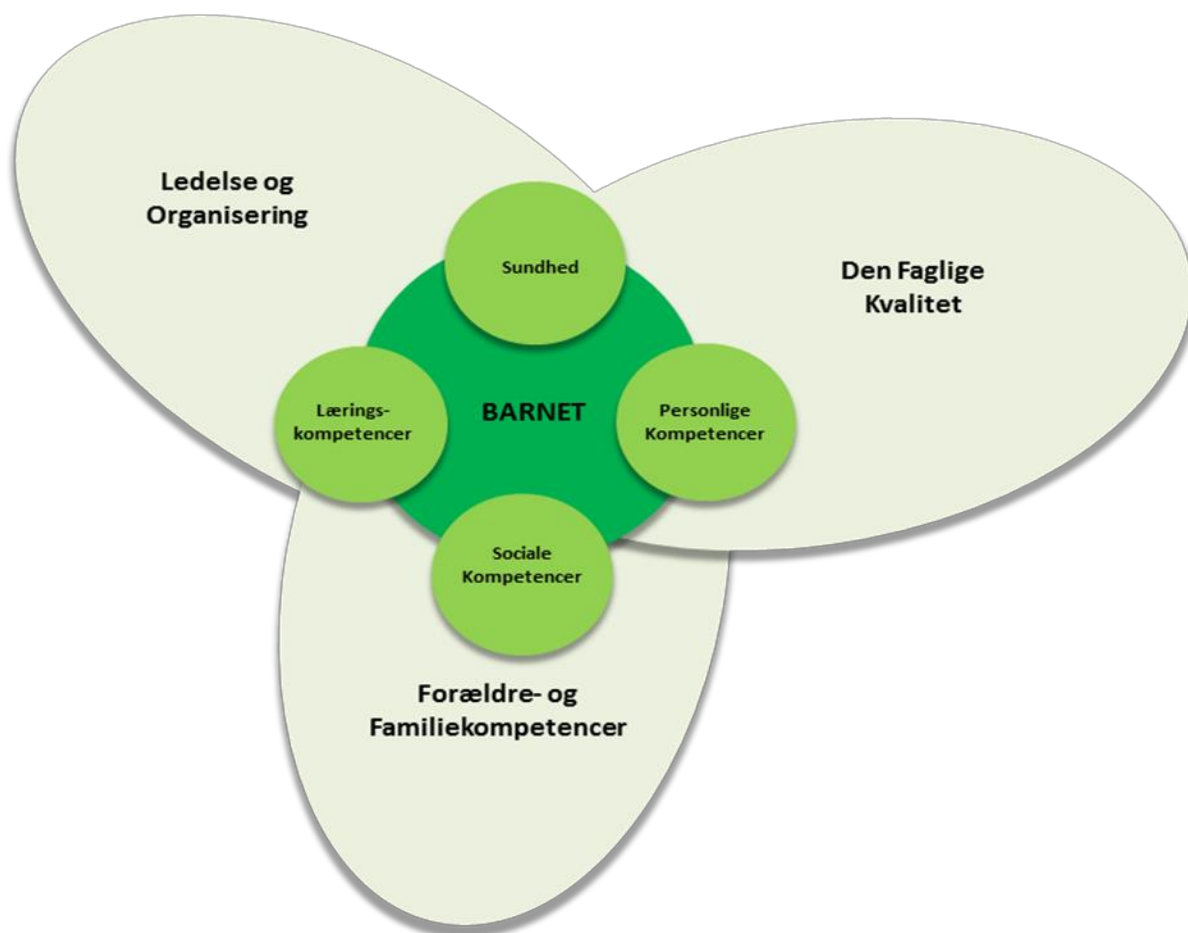
Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

GENTOFTE KOMMUNES FÆLLES PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Som en del af arbejdet med at realisere visionen for 0-6 års området i Gentofte Kommune har Børn, Unge og Fritid – som frikommune – udfordret lovgivningen på området for pædagogiske læreplaner i dagtilbud. Formålet er, at få læreplansarbejdet til i endnu højere grad at tage udgangspunkt i visionen på 0-6 års området.

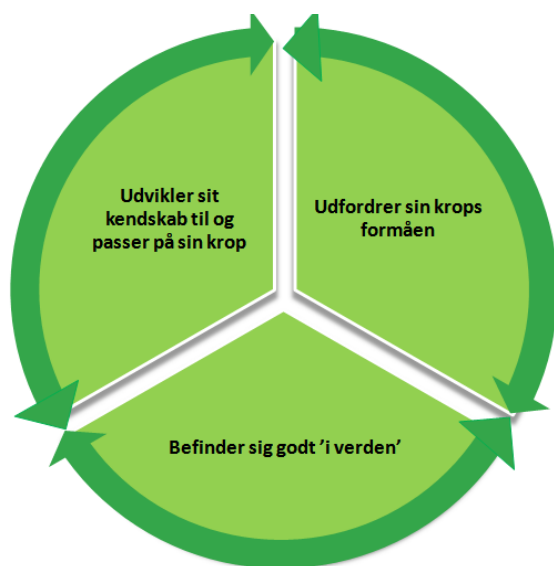
Den fælles pædagogiske læreplan gælder for alle dagtilbud i Gentofte Kommune og har det enkelte barn i centrum. De fire kompetencespor, som vi kender fra den sammenhængende indsats på 0-18-årsområdet, omkranser barnet, mens de tre sfærer; 'Ledelse og organisering', 'Forældre- og familiekompetencer' og 'Den faglige kvalitet' danner rammerne for barnets udvikling og indfrielsen af dets fulde og individuelle potentiale. For hvert af de fire kompetencespor er der opstillet tre pædagogiske læringsmål, som det enkelte barn skal støttes i at udvikle sig hen imod.

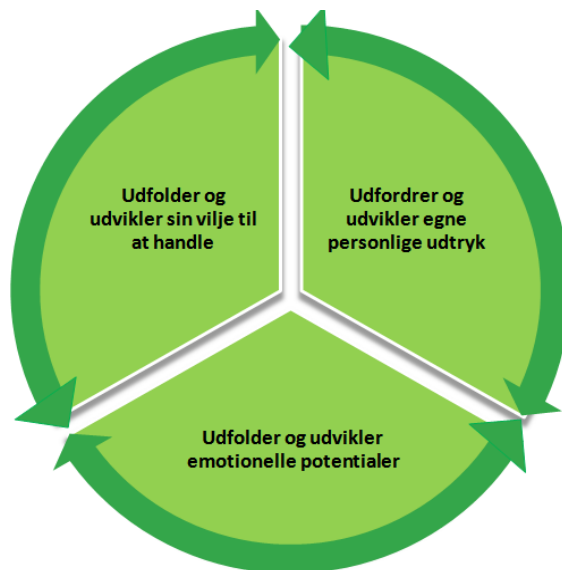
De fælles pædagogiske læringsmål

De pædagogiske læringsmål for arbejdet med de fire kompetencespor i den fælles pædagogiske læreplan fremgår nedenfor. Det er således målet, at ethvert barn understøttes i dets udvikling med henblik på at indfri dets fulde og individuelle potentiale indenfor hvert af de i alt 12 pædagogiske læringsmål.

Sundhed At gøre noget – At mærke noget

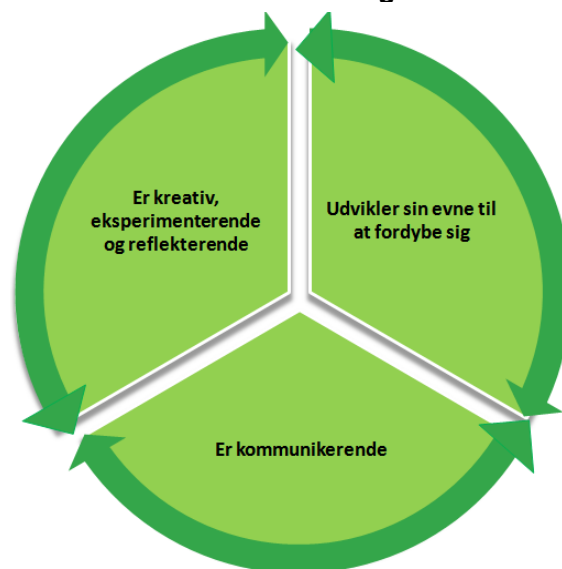
Personlige kompetencer At være nogen – At blive nogen

Sociale kompetencer At være og blive nogen sammen med andre

Læringskompetencer At blive til noget

Dagtilbuddets værdier

Værdierne er grundlæggende og betragtes som et fælles udgangspunkt for alle, der færdes i institutionen.

Tryghed.

Det er fundamentalt for den enkeltes trivsel og sociale og følelsesmæssige udvikling, at føle sig tryk. Vi søger at opfylde de forskellige betingelser, der gør, at alle kan føle sig trykke ved hinanden, ved huset og dagligdagen.

Rummelighed.

At føle sig set, hørt og forstået, giver en oplevelse af at være accepteret, blive taget alvorlig og værdsat, hvilket har betydning for identitetsdannelsen og følelsen af selvværd. Vi søger at forstå adfærd ud fra den enkeltes baggrund, forudsætninger og relationer.

Humor.

Humor kan bryde spændte stemninger og være befordrende for sociale relationer. Det er derfor værdifuldt, at vi har det sjovt sammen, og bringer optimismen, munterheden, glæden og det livsbekræftende ind i hverdagen.

Nysgerrighed.

Nysgerrigheden betragtes som værende drivkraften for at have lyst til at gå på opdagelse, være undersøgende og eksperimenterende. Vi bringer nysgerrigheden i spil, så den bliver udgangspunktet for læring og udvikling.

Ansvar.

Det er nødvendigt, at kunne tage et personligt og socialt ansvar, for at tage vare på sig selv, følge forskellige samværsformer og indgå i forpligtende fællesskaber. Vi er ansvarlige - og delegerer ansvar/medansvar afhængig af alder, udvikling og kontekst.

Dagtilbuddets pædagogiske praksis

Vi bruger natur- og udepædagogik som metode og planlægger aktiviteter, der enten tager udgangspunkt i det aktive udeliv eller i naturaktiviteter, der trækkes indenfor.

Vi læner os op ad svenskerne (Dahlgren og Szczepanski 2001), der vurderer at uderummet har så mange dimensioner af æstetik og følelsesmæssig, biologisk og social art, at ethvert læringsforløb med fordel kan rykkes udendørs med især nysgerrighed, kreativitet og samarbejde som drivkraft.

Børn lærer og tilegner sig bedst kompetencer gennem egne erfaringer og oplevelser og gennem sansning og brug af kroppen. Børnene har derfor brug for tid til fordybelse, mulighed for at eksperimentere og plads til fysisk udfoldelse, og her bruger vi netop udelivet som et læringsrum med et unikt potentiale. Ude og i naturen er der "højt til loftet", og vi bliver ikke hele tiden afbrudt af telefoner og praktiske gøremål.

Vi er opmærksomme på, at børn tilegner sig viden og færdigheder på forskellig vis, at der er forskellige læringsstile, og vi skaber derfor mulighed for, at børnene kan lære på deres egne præmisser i forhold til om de er visuelt, auditivt eller kinæstetisk orienteret. Børn lærer også ved at iagttage og imitere, og vi voksne er derfor i den pædagogiske praksis rollemodeller for børnene.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

De pædagogiske principper er gældende i forhold til alle relationer i institutionen.

Personalet formidler principperne - og lever efter dem i dagligdagen i samarbejdet med forældrene og i samspillet med børnene og hinanden.

Vi er nærværende i samværet med hinanden.

Vi er anerkendende i vores tilgang til hinanden.

Vi tager udgangspunkt i hinandens styrker, ressourcer, kompetencer og muligheder.

Vi forholder os positivt og optimistisk i hverdagen, fokuserer på det, der virker og i talesætter det, vi ønsker mere af.

Vi værner om fællesskabet og har en forventning om, at alle bidrager.

Vi skal kunne rumme forskelligheder og skabe fleksible rammer med plads til individuelle hensyn.

Vi har samtidig øje for og respekt for fællesskabets interesser.

Vi har fokus på kvaliteten og fagligheden i dagligdagen og søger at skabe mulighed for kontinuerlig udvikling for den enkelte.

Vi motiverer til at opsøge viden, drage erfaringer og være aktive i handling.

Bestyrelsens inddragelse i formuleringen af dagtilbuddets pædagogiske principper

Vores tidligere bestyrelse har været inddraget i forhold til de pædagogiske principper – på bestyrelsesmøder; hvor bestyrelsen har forholdt sig til principperne på baggrund af et oplæg fra personalet.

Ny bestyrelse vil blive inddraget i formuleringen af de pædagogiske principper på bestyrelsesmøder - på baggrund af og med udgangspunkt i eksisterende.

Dagtilbuddets handleplan og evaluering

Tabel 3.1: Sundhedskompetencer: "At gøre noget – At mærke noget"

Pædagogiske læremål for børnenes læring	Barnet: <ul style="list-style-type: none">- udvikler sit kendskab til og passer på sin krop- udfordrer sin kropps formåen- befinder sig godt 'i verden'
Opmærksomhedspunkter eller tegn på læring	<p>1) Udvikler sit kendskab til og passer på sin krop. Når vi oplever, at barnet går på opdagelse med sine sanser og udvikler kendskabet til egne behov. Når vi oplever, at barnet opnår opmærksomhed om basal hygiejne og kroppens funktioner.</p> <p>2) Udfordrer sin kropps formåen. Når vi oplever, at barnet udvikler sin grov - og finmotorik, mærker glæden ved at bruge sin krop samt udvikler sin kroppsbevidsthed.</p> <p>3) Befinder sig "godt i verden". Når vi oplever, at barnet føler sig trygt og har mod på at udfordre verden.</p>
Indsatser/ aktiviteter	<p>1) Udvikler sit kendskab til og passer på sin krop. Vi sætter aktiviteter i gang, som udfordrer og skærper børnenes sanser - ved at mærke forskellige materialer og overflader i naturen med hele kroppen. Vi mærker på ru bark, glatte sten, bløde fjer, stikkende kastanjer og en våd hestereje, som spræller. Vi går på "stenjagt" på stranden og med bare tæer i sandet og i vandet. Vi lytter til fuglene i haven, bladene i blæsten og bølgerne, der slår mod kysten. Vi dufter til krydderurter, blomster og buske i haven, tænder bål og rækker hænderne frem, så vi kan mærke varmen, og vi dufter til maden, som vi tilbereder over bål. Vi øver børnene i selv at mærke, om det er koldt, varmt, træt, sulten eller tørstig. Vi lærer børnene at vaske hænder ved hvert toiletbesøg og at efterlade toilettet rent og pænt til andre. Vi lærer børnene at nyse ned i armen, og om kroppens dele og basale funktioner og taler om sund og usund kost.</p> <p>2) Udfordrer sin kroppsformåen. Vi giver børnene mulighed for, gennem leg og aktiviteter i hverdagen, at udfordre og udvikle kroppens styrker og grænser. Vi løber, klatrer, kravler, ruller mv. for at styrke kroppen, vi åbner hasselnødder og bog, plukker blomster i haven og sår frø, og vi luger ukrudt i højbedene, snitter med kartoffelskrællere og knive. Vi tager på tur i skoven, hvor vi går væk fra stierne, og på ture hvor barnet øver sig i at gå i trafikken. Indendørs laver vi perler, klipper, bygger med legoklodser, laver kuglebaner mm.</p> <p>3) Befinder sig "godt i verden". Vi støtter børnene i at danne relationer og venskaber, så de føler sig trygge i leg og aktiviteter. Vi hjælper børnene med at udvikle deres selvtillid og selvværd, ved at støtte børnene i deres personlige udvikling, så de har lyst, mod og energi til at gå på opdagelse i verden – alene såvel som sammen med andre.</p>

Dokumentationsmetode	Fotodokumentation.
Evaluering	<p>Hvilken betydning har vores indsatser/aktiviteter haft på børnenes udvikling?</p> <p>Hvilke fag-professionelle erfaringer har vi gjort os?</p> <p>Hvilken betydning får det for vores handlinger fremadrettet?</p>

Tabel 3.2: Personlige kompetencer: "At være nogen – at blive nogen"

Pædagogiske læremål for børnenes læring	Barnet: - udfolder og udvikler sin vilje til at handle - udfordrer og udvikler eget personligt udtryk - udfolder og udvikler emotionelle kompetencer
Opmærksomhedspunkter eller tegn på læring	1) Udfolder og udvikler sin vilje til at handle. Når vi oplever, at barnet udvikler en vis form for selvstændighed i forhold til selv at kunne tage initiativ og træffe sine egne valg, ud fra hvad barnet har lyst til. Når vi oplever, at barnet bliver bedre til at bede om hjælp, hvis der er noget, der er svært. 2) Udfordrer og udvikler egne personlige udtryk. Når vi oplever, at barnet giver udtryk for egne følelser og meninger, og har en forståelse – eller begyndende forståelse – for, hvad disse betyder. Når vi oplever, at barnet udvikler et vist bekendtskab til, fortrolighed med, og tiltro til sine egne evner og ressourcer. Når vi oplever, at barnet, i forlængelse af ovennævnte selvstændighed, bliver bedre til at kunne – og ville – sige til og fra i en given situation. 3) Udfolder og udvikler emotionelle kompetencer. Når vi oplever, at barnet opnår en form for forståelse af sine egne følelser, og formår at give udtryk for disse. Når vi oplever, at barnet udviser en vis form for forståelse for andre børns følelser, og at barnet formår, eller har intentioner om, at handle ud fra, hvad det oplever.

Indsatser/ aktiviteter	<p>1) Udfolder og udvikler sin vilje til at handle. Vi sætter aktiviteter i gang som udfordrer børnenes interesser – og grænser, for på den måde at udvikle deres personlighed, og give børnene en vis forståelse for de mange muligheder, der er for børnene i dagligdagen. Vi tilskynder børnene til at øve sig – og taler med dem om det "at fejle". Vi tilpasser aktiviteterne til børnenes kunnen og formåen, samtidigt med at vi er lydhøre overfor, hvad børnene giver udtryk for at ville - og handler på det. Vi opfordrer børnene til, så vidt muligt, at gøre det de selv har lyst til, når rammerne giver mulighed for det, eller opfordrer børnene til at spørge om hjælp til, at opnå det de gerne vil.</p> <p>2) Udfordrer og udvikler egne personlige udtryk. Vi støtter børnene i selv at kunne stå frem og turde være "på" i forbindelse med samlinger og aktiviteter. Vi giver dem mulighed for, at fortælle hvad de har på hjerte og dermed opleve, at andre lytter til, hvad de siger. Vi sætter rammerne sådan, at børnene kan føle sig trygge og får lyst til at være med, da de kan føle sig sikre i situationen. Vi hjælper børnene til en forståelse af, at kunne vælge til og fra, ved at give dem mulighed for at skulle træffe valg, der respekteres. Vi udfordrer børnenes fantasi ved, at få dem til at se muligheder i, hvad man kan finde ude i naturen, og giver dem redskaber til selv at kunne udforme deres produkt. Det kan f.eks. være is skulpturer om vinteren, kunst af skrald i affaldsugerne, bladkranse i haven om efteråret.</p> <p>3) Udfolder og udvikler emotionelle kompetencer. Vi giver børnene mulighed for, igennem leg og aktiviteter, at afprøve deres styrker og følelser, for at udbygge deres kendskab til egne følelser og sindstilstande. Vi giver børnene kendskab til empati, ved at sætte ord på følelser og handlinger og ved at være rollemodeller, som selv udviser forståelse for børnenes følelser. Vi hjælper børnene med at forholde sig til egne følelser, og vi viser, at vi kan rumme børnene, uanset om de er glade, sure, vrede eller kedede af det mv.</p>
Dokumentationsmetode	Fortællinger.
Evaluering	<p>Hvilken betydning har vores indsatser/aktiviteter haft på børnenes udvikling?</p> <p>Hvilke fag-professionelle erfaringer har vi gjort os?</p> <p>Hvilken betydning får det for vores handlinger fremadrettet?</p>

Table 3.3: Social competencies: "To be and become someone together with others"

<p>Pædagogiske læremål for børnenes læring</p>	<p>Barnet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - har mod på og lyst til, at danne relationer og venskaber - udvikler fællesskabets aktiviteter og værdier i samspil med andre - har mod på og lyst til at udfolde sig i differentierede fællesskaber
<p>Opmærksomhedspunkter eller tegn på læring</p>	<p>1) Har mod på og lyst til at danne relationer og venskaber. Når vi oplever, at barnet ser sig selv som en del af et trygt fællesskab og indgår i forskellige venskaber.</p> <p>2) Udvikler fællesskabets aktiviteter og værdier i samspil med andre. Når vi oplever, at barnet er opmærksomt på de andre børn i fællesskabet og inddrager, hjælper eller trøster, når det er relevant. Når vi oplever, at barnet deler med andre, venter på tur og er aktivt deltagende i aktiviteter og leg.</p> <p>3) Har mod på og lyst til at udfolde sig i differentierede fællesskaber. Når vi oplever, at barnet er åbent for at indgå i nye fællesskaber og derved udvikler sit kendskab til forskellighed. Når vi oplever, at barnet øver sig i selv at kunne håndtere konflikter og søge støtte relevante steder.</p>
<p>Indsatser/ aktiviteter</p>	<p>1) Har mod på og lyst til at danne relationer og venskaber. Vi arbejder med "Fri for mobberi", som lærer børnene at skærpe deres opmærksomhed på andre, giver praktiske råd om konflikthåndtering, og understreger at egne følelser er OK - men skal håndteres rigtigt. Vi gør en aktiv indsats ved modtagelsen af nye børn, så de hurtigt kan føle sig som en del af fællesskabet, og er trygge i dette.</p> <p>2) Udvikler fællesskabets aktiviteter og værdier i samspil med andre. Vi giver børnene mulighed for, gennem leg, at øve sig i at vente på tur og samarbejde med andre børn. Vi holder samlinger, hvor vi f.eks. taler om, hvem der er kommet/ ikke er kommet i dag, hvad børnene synes er godt/skidt for øjeblikket, og hvor vi taler om "succeshistorier", hvor børnene har været gode til at inddrage andre, trøste eller lign. Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden, så de får en ide om, hvor meget de er i stand til at gøre i fællesskab - uden hjælp fra en voksen, og hvor de kan mærke hvor stort det er, at kunne hjælpe en anden.</p> <p>3) Har mod på og lyst til at udfolde sig i differentierede fællesskaber. Vi støtter børnene i at danne forskellige venskaber ved at sætte rammerne sådan, at nye venskaber kan opstå og blomstre, og vi viser børnene muligheden for, at komme til at lege med andre end dem de plejer. Vi understøtter gryende venskaber, og udnytter pladsen inde såvel som ude til at skærme børn, der har brug for egen plads til at starte og udvikle venskaber. Vi hjælper børnene med at håndtere konflikter, og er samtidig opmærksomme på, at børnene skal have mulighed for selv at øve sig i konflikthåndtering.</p>
<p>Dokumentationsmetode</p>	<p>Fotodokumentation samt observationer.</p>
<p>Evaluering</p>	<p>Hvilken betydning har vores indsatser/aktiviteter haft på børnenes udvikling?</p>

Hvilke fag-professionelle erfaringer har vi gjort os?

Hvilken betydning får det for vores handlinger fremadrettet?

Tabel 3.4: Læringskompetencer: "At blive til noget"

Pædagogiske læremål for børnenes læring	Barnet: - er kreativ, eksperimenterende og reflekterende - udvikler sin evne til at fordybe sig - er kommunikerende
Opmærksomhedspunkter eller tegn på læring	1) Er kreativ, eksperimenterende og reflekterende. Når vi oplever, at barnet er nysgerrigt og søger svar og oplever, at barnet når til erkendelse og får "aha"-oplevelser. Når barnet byder ind med nye idéer, afprøver ting og deltager i skabende processer. 2) Udvikler sin evne til at fordybe sig. Når vi oplever, at barnet udtrykker ønsket om at kunne selv, og formår at skabe rammer, der giver dem ro. Når vi oplever, barnet gøre sig umage og bestræbe sig på at afslutte opgaver. 3) Er kommunikerende. Når vi oplever, at barnet er åbent overfor sprog eller kommunikation, og bruger sproget til at gøre sig forståelig, håndtere uoverensstemmelser, og til at udtrykke deres behov.

Indsatser/ aktiviteter	<p>1) Er kreativ, eksperimenterende og reflekterende. Vi giver børnene mulighed for leg og aktiviteter i hverdagen og introducerer børnene for forskellige kulturtilbud; bibliotek, teater, film, koncerter og kulturpakker. Vi tilrettelægger temaer og har tilbagevendende traditioner, hvor vi skaber rammer for, at børnene kan være undersøgende, drage egne erfaringer, udvikle fantasien og opfindsomheden og være skabende. Vi har materialer tilgængelige for børnene og værkstedsaktiviteter, hvor børnene lærer at omgås værktøj og redskaber. Vi laver f.eks. ting af naturens materialer og kunst ud af skrald, som vi indsamler i affaldsugerne.</p> <p>2) Udvikler sin evne til at fordybe sig. Vi støtter børnene i at øve selvhjulpenhed og følger deres spor i forhold til at skabe motiverende og inspirerende rammer i hverdagen, hvor børnene kan lege og lave aktiviteter i mindre grupper og med ro omkring sig.</p> <p>3) Er kommunikerende. Vi sætter aktiviteter i gang og holder samlinger, hvor børnene skal øve sig i at lytte, fortælle, stå frem og være "på". Vi spiller spil, leger lege, synger og laver sanglege med børnene, fortæller historier, laver rim og remser og læser bøger, hvor vi forklarer nye ord, vi støder på. Vi laver ordspil, og forklarer f.eks. hvad det vil sige "at have en ræv bag øret", og hvad vi mener, når vi siger "spids ørerne" og lignende. Vi hjælper med at sætte ord på konflikter og har sprogstimulering, bl.a. med opmærksomhedslege og introduktion til engelsk. Vi har diverse spil, alfabetplancher og førskoleopgaver tilgængelige og stimulerer skriftsproget ved at læse højt, hvad vi skriver på sedler, lader børnene skrive efter og opfordrer til legeskrivning. I naturen bliver børnene præsenteret for et hav af nye begreber. Vi skal kravle over eller under, vi går opad eller ned ad bakken. Vi klatrer op i eller ned fra træet. Vi sætter ord på, sammen med børnene, om vejret er vådt eller tørt, om det er koldt eller varmt. Vi bliver klogere på ord som bænkebidere, citronsommerfugle, birketræer og anemoner. Vi taler sammen om nye opdagelser og oplever andre måder at kommunikere på. Vi må liste os frem i Dyrehaven, når vi skal tættere på en flok rådyr, og må kommunikere ved at gøre tegn til hinanden for ikke at skræmme dyrene væk. Vi lærer hvordan andre dyr kommunikerer ved at lytte, prøve at tolke solsortens sang, ser hvordan rådyr signalerer til hinanden ved at løfte halen og vise "spejl" osv.</p>
Dokumentationsmetode	Fotodokumentation samt iagttagelser og fortælling.
Evaluering	<p>Hvilken betydning har vores indsatser/aktiviteter haft på børnenes udvikling?</p> <p>Hvilke fag-professionelle erfaringer har vi gjort os?</p> <p>Hvilken betydning får det for vores handlinger fremadrettet?</p>

DEN OVERORDNEDE RAMME FOR ARBEJDET MED DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Det er stadig Dagtilbudsloven, der danner rammen for arbejdet med den fælles pædagogiske læreplan i Gentofte Kommune. Det er derfor væsentligt, at der tages højde for følgende områder.

Det tematiske arbejde

Gentofte Kommunes fælles pædagogiske læreplan er bygget omkring fire temaer i stedet for oprindelige de seks. Men de seks oprindelige temaer skal stadig være indeholdt i dagtilbuddets pædagogiske arbejde med den fælles pædagogiske læreplan. Når der under 'Læringskompetencer' eksempelvis står "*øver sig i at fuldføre aktiviteter*", så skal '*aktiviteter*' forstås bredt og kan eksempelvis favne såvel kulturelle udtryksformer, naturfænomener, teknologi m.m. Det er op til det enkelte dagtilbud at udfolde og tolke dette i forhold til deres praksis og forskellige læringsrum.

- Sproglig udvikling kan ses som en del af arbejdet med børnenes læringskompetencer
- Natur og naturfænomener kan eksempelvis være til stede i arbejdet med såvel sundhed og læringskompetencer, idet barnet i naturen kan udfordre sin krops formåen såvel som være kreativ, eksperimenterende og reflekterende
- Kulturelle udtryksformer og værdier kan ses i relation til arbejdet med de sociale kompetencer herunder arbejdet med børnenes mod på og lyst til at udfolde sig i differentierede fællesskaber

Børn med særlige behov

Der er ikke udarbejdet et selvstændigt afsnit i den fælles pædagogiske læreplan vedrørende børn med særlige behov. Den fælles pædagogiske læreplan er tiltænkt at kunne rumme alle børn, uanset behov og forudsætninger. Tanken er, at ethvert barn skal nå sit fulde og individuelle potentiale.

Børnemiljøvurdering

Ifølge dagtilbudsloven er børnemiljøvurderingen en del af dagtilbuddets pædagogiske læreplan. I forhold til den fælles pædagogiske læreplan har vi i Gentofte Kommune valgt at flytte beskrivelsen af dagtilbuddenes arbejde med børnemiljøvurderingen over i kvalitets- og resultatrapporten som et selvstændigt afsnit.

Offentliggørelse

Den lokale handleplan skal ikke offentliggøres, da denne er tænkt som et internt arbejdsredskab. Den fælles pædagogiske læreplan skal derimod offentliggøres på såvel dagtilbuddets hjemmeside og Gentofte Kommunes hjemmeside. Det er dagtilbuddet selv, der skal lægge den på egen hjemmeside.

Evaluering

Det enkelte dagtilbud skal minimum én gang om året evaluere sit pædagogiske arbejde med de fire kompetencespor i Gentofte Kommunes pædagogiske læreplan. Evalueringen skal ske som en naturlig del af det enkelte dagtilbuds arbejde med den lokale handleplan som opfølgning på de indsatser, der er igangsat med henblik på at nå målene i den fælles pædagogiske læreplan.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Den enkelte dagtilbudsleder er ansvarlig for, at inddrage forældre- eller institutionsbestyrelse i forhold til evalueringen af dagtilbuddets arbejde med den fælles pædagogiske læreplan.